СИМВОЛИ В КАЛЕНДАРА НА СиВЗК

(Продължава от стр. 11)

Изобразените две женски фигури са на две от дъщерите на Зевс и Мнемозина - общо 9 на брой, наричани „музи" или „муси". Всичките били покровителки на пеенето, музиката и танците с изключение на две от тях. Именно тези две музи са изобразени над надписа. Предполагам, че са Ерато и Мелпомена - без да съм съвсем сигурен, но е ясно, че образите са комплексни, т.е. събиращи в себе си и други черти. Лявата е девственица, а дясната е жена, която вече е раждала деца. Това противопоставяне обединява идеята за младите и възрастните. Не бива да се забравя, че римските весталки са били длъжни да пазят девствеността си 30 години. Смятало се е, че девствеността им се предава на ритуалите, в които участват. Лявата е с плебейски произход, а дясната - от знатен - личи от препаската й. Отново обединение чрез противопоставяне. Музите, които се занимавали с песни и танци, били изобразявани, държейки в ръце лири (музикални инструменти), затова не бива да отминаваме музикалните инструменти на тук изобразените музи - трьби. С трьба ще се оповести началото на „страшния съд". Крилата им изобразяват извисяване, мобилитет, интелект и загриженост.

Венецът е тясно свързан с короната. Да си спомним трънения венец на Христос, поставен на главата му от юдеите в знак на подигравка. Венецът е символът на особените отличия, но се свързва и със смъртта. Сплетеният в кръг венец символизира съюз, което тясно е свързано с наименованието на застрахователното сдружение. В много случаи венецът е и задължителен жертвен символ. Имайки предвид горното, не е трудно да се дешифрира идеята на автора. - По мое мнение най-стойностната в хералдично отношение композиция от колекцията.

лъва поддържат щит с корона. Тройката лъвове е често срещана композиция, дори в националния ни герб, и основен хералдически компонент в случая. Лъвовете съчетават в себе си, както отрицателна, така и положителна символика. Символ на победа, на страж и дори надгробен символ. Най-често се срещат като символи на стражи. Символи на великолепие и огромна физическа сила, олицетворение на слънцето и огъня в различни религии. В хералдиката лъвът е знак за непоколебимост, издръжливост, твърдост, благоразумие и мъжко начало. В епицентъра на композицията стои императорска корона, тя доразвива символа за венеца и олицетворява чест, слава, мощ и върховенство на някаква власт. Короната е емблема на слънчевото или божественото начало. Във втората композиция най-странното е, че погледите на външните лъвове са насочени към публиката. Според мен това

ворката, че няма да се спираме отново на коментираните вече символи, отбелязвам, че ако зависеше от мен, аз не бих използвал точно този нюанс на синия цвят, който са използвали авторите на табелката на Чиновническата кооперация, но по отношение на всичките й цветове, като че ли ми се прокрадва мисълта, щото такива да са били възможностите на производителите преди 100 години. В центъра на табелката са изобразени в

корелация със слънчевата хорда. Той - огънят, също така е приносител на силен хералдически товар - обожествяване, стабилитет, уют, сила - огънят прави дори металите меки, но тук в рамките на факела той има по-друга - просветителска мисия. Хералдическата комбинация в табелката на Чиновническата кооперация има и други символи, които са без стойност за настоящите разсъждения (освен неразпознаваемите женски образи), например парите, а за венеца вече писахме. Като цяло попретрупано.

Табелките на **„ЛА НАСИОНАЛЬ" (за м. юли)**, и **„СИЛА" (за м. септември)** оставям без коментар.

Не мога да определя цвета на табелката на **„РОССИЯ" (за м. август)**, но ясно се забелязва осмоъгълникът зад надписа (всъщност това е октаграма). Някога са кръщавали и просвещавали в християнската вяра в осмоъгълни купели - задължително. Числото осем се свързва с живота чрез осемте листчета на лотосовия цвят. Осмицата е число за добро предзнаменование. Възприема се като целокупност. Месец август - месецът на абсолютното блаженство, е осмият месец (вярно е за северното полукълбо на Земята). Табелката е изпълнена семпло, но със замисъл - прилича на печата на цар Соломон.

За м. октомври табелката на **„СОКОЛ"** съдържа птичи образ, който вероятно е сокол, а соколът, ястребът и орелът са едни от най-употребяваните зооморфни символи - срещат се навсякъде. Соколът е свързан с

За м. март в табелката на **„Балканъ"** важат същите компоненти, касаещи основните контури, но фонът е зелен, т.е. преобладаващо положителна символика. Зеленото символизира пролетта, раждането, жизнената сила и плодородието. В исляма зеленото е сакрален цвят - може би затова в старобългарската литература олицетворява гнева, омразата и отровата. Основна част от композицията е мантия - царствена, символ на власт, дори и в наши дни. Винаги мантията е била и символ на вълшебни сили и защита. Три

За м. април използваните в табелката на **НЗК „Задруга"** овална форма и златист цвят вече коментирахме. Комбинацията е семпла от две огледални винетки (ключове), чийто смисъл в хералдично отношение не е много добре изразен, т.е. имат декориращо предназначение, а надписът е изпълнен в черен цвят. Предлагам черния цвят в използваните за календара табелки да коментираме заедно и накрая, т.е. да поразместим малко последователността на разсъжденията, тъй като черният

плетеница тип „уроборос" - множество ръце. Уроборосът е космическата змия, захапала опашката си и вълнуваща в себе си идеята за безкрайност, вечност, цикличност на епохи и/или смърт и възкресение, за кръговрата в природата и т.н. Във всеки вторичен кръг се виждат ръце, два женски образа, венец и слънце в яйцевиден контур, факел и гълъб. Използването на неразпознаваеми образи е слабост в композицията, както и нейната попретрупаност, но е ясно, че акцентът е върху ръцете. Тази част от човешкото тяло е приносител на най-много символика. Чрез ръката или с нейно участие могат да се направят хиляди жестове. Тя изобразява власт, могъщество, сила, наказание, поздрав и какво ли още не. Не е без значение и дали ръцете са мъжки или женски, защото по принцип в използваната комбинация е видно, че жена държи кесия, а жените са по-пестеливи от мъжете по природа - е, поне повечето от тях. Важни са и петте пръста и техните части, но тук темата не е засегната. В двата крайни елемента

виждаме дясна мъжка и лява женска ръка. Дясната ръка означава достойнство, милосърдие (милостиня се дава с дясната ръка) и благослов - с нея се извършват различни религиозни жестове и знаци. Лявата е символ на двойнственост и проклятие (повечето жени проклинат, като правят характерен жест с лявата ръка). Символиката в жестовете с ръцете е толкова силна, че понякога тя се фиксира и върху езика - „ще му счупя ръцете" или „ще й поискам ръката" и т.н. Дясната част на комбинацията е неясна - макар гълъбът да се хвърля в очи, той има поддържаща роля и понеже не мога да изясня главната - не мога и да я коментирам. Огънят от факела е без добра

За м. ноември табелката на **ОБЩО ВЗАИМНОЗАСТРАХОВАТЕЛНО ТЪРГОВСКО СДРУЖЕ-**

НИЕ е изпълнена върху фон - жълта охра, цвят с различна аспектика и символика. Топъл цвят, свързан с активното и асимилиращото начало. Цветът на бог Аполон - олицетворение на великодушието и разума. В представите на нашия народ се свързва с две неща - със смъртта и с парите, още от времето, когато златото е било всеобщ паричен еквивалент. Връзката му със смъртта е най-вече изобразена в нимбовете на светиите и затова жълтото е „пребито" с черно, т.е. за да е пастелно - по канона на ортодоксалната ни църква. Ярко жълтото се свързва с болестите и задължителните дрехи за „евреите предатели", както се е случвало в различните епохи на ксенофобски изблици. Има го дори и в нашия фолклор „...жълтото еврейче"!

Водната шир е също разноаспектен символ. Водата се свързва с женското начало - символ, раждащ живота. Водата е символ на мъдрост, защото намира начин да заобиколи всяко препятствие.

Корабите имат хералдическа стойност само ако се свързват с Ноевия ковчег, но тук случаят е друг. На преден план в кръг, наподобяващ монета, е изобразен в профил бог Хермес със своя магически жезъл - „кадуцей". Хермес е богът на търговците и на крадците. Имал остър ум, крилати обувки и шапка, която променяла образа му, като включително го правела невидим. Когато се е родил и бил бебе-бог на 10 дни, Хермес избягал от люлката си и откраднал стадото хубави крави на бог Аполон, подковал ги с петали наобратно и ги скрил в една пещера. Аполон тръгнал да търси кравите си и стигнал до пещерата. Там обаче видял следите на кравите и му се сторило, че кравите били излезли от пещерата. Ядосал се, но се сетил, че „това е работа" на малкия Хермес и се оплакал на майка му. Тя накарала Хермес да върне кравите на Аполон, а Хермес, докато чакал Аполон да си изкара кравите от пещерата, намерил една костенурка и направил от черупката й

лира. Когато Аполон излизал от пещерата, Хермес вече свирел на лирата, която издавала вълшебни звуци, и Аполон много я харесал, като поискал да я купи. Накрая пазарлъкът стигнал дотам, че Аполон разменил кравите за лирата и всички си тръгнали доволни.

Жезълът (в случая кадуцей), е бил винаги символ на едно и също нещо - власт и мъжко начало.

За м. май в табелката на **УЧИТЕЛСКАТА КАСА** и в знака на СиВЗК е използван като основен фон черният цвят. Ако разглеждаме черното самостоятелно, то безспорно е негативен цвят, но в семантична двойка със светъл цвят, в случаите златисто и сребристо, черният цвят е най-подходящият, за да изпъкнат надписите (спомнете си черната дъска в училище) - и в двата случая с релефни шрифтове. Вече, така погледнато, черното се свързва с плодородието и чернозема. В табелката на УЧИТЕЛСКАТА КАСА намираме доста дълбок замисъл, проявен още при наименованието. Там е използван синонимно друг, различен от възприетите - сдружение и кооперация, термин, а именно - каса, и най-важното е, че той е четирибуквен - това е основен замисъл на автора. Четворката е абсолютното число на числата - 1 + 2 + 3 + 4 = 10 и в табелката четирибуквеният термин е поставен в основата като четири стожера. В символиката четворката се свързва с кръста, с квадрата, с четирите посоки, с четирите годишни времена, с четирите стълба на вселената, с четирите вида течности, съдържащи се в тялото на човека, с четирите духовни елемента, с четирите основни плана на човешката психика - интуиция, емоция, мисъл и чувство, с четирите евангелия и т.н. Както се вижда, знакът на СиВЗК следва пряко три елемента. Първият - квадрати черен и виолетов. Вторият - кръст, и третият - знаме. Знаме с кръст е знамето на бог Озирис - даващият живот, а кръстът сам по себе си е един от най-древните и най-широкоаспектни символи. Познати са над 30 вида кръстове. Кръстът задължително се свързва с Исус Христос, със себеотрицанието и готовността за саможертва. Като финал бих искал да отбележа ролята на квадрата - символ на абсолютното равенство, равновесие, постоянство и справедливост. Считам, че това са компоненти, характеризиращи до голяма степен кооперациите.

Знакът на **СиВЗК** е непълен, т.е. той ще се доразвие в близко бъдеще. Сега засега следва в черната му част да се забелязва изгряващо слънце, а по-нататък ще се появи, дай Боже, и друго. Причината за наличието на виолетовия квадрат е ясна за всички и няма да я коментирам.

P. S. *Моля да бъда извинен за евентуални неточности, но в крайна сметка нека не се забравя, че работим по снимки.*

Надявам се да съм бил полезен.

Председател на СиВЗК
БОРИС ГЕОРГИЕВ